

## SVERIGENYHETER

## Mellersta Sverige.

Hjortimport till Ottenby. Nyligen anlände till Ottenby över Färjestaden i burar fyra unga kronhjortar, som diffuskaffats på initiativ av konungen, vilken i huvudsak arrangerar Ottenbyjakten. Hjortarna kommo från Berga hjortstam i Östergötland, vilken för närvarande omfattar cirka ett femtiotal djur.

En kvarglöd lyktas användning. En utslagslös hemmansägare H. Eriksson i Skarvå, Gotra Amterika socken, nedbrann den 24 april. Sex kor samt flera får och svin inbrändes. All gröska och alla gårdens redskap förstördes. Elden uppstod genom att en kvarglöd brinnande lykta antänd halmen. Det brinna var förskräkt.

En fruktansvärd eldsvåda härjade nyligen Alhambrarestaurangen ute på Djurgården. Hela etablissemanget nedbrann. Ugefär klockan tolv märkte en poliskonstapel, som hade sitt pass ute på Djurgårdsstråtan, att elden kommit lös inne i restaurangen. Det såg ut som om en eldstreke hade skjutit upp ur golvet. Inom ett ögonblick var hela rummet omvärt av lågor.

Enligt vad Handelsledningen i Halmstad har ett nytt teaterhus på plan för en smär inlämnat. Noteringen, som förra veckan sjönk med 15 öre, har nämligen denna vecka nedgått med i ke mindre än 4 öre eller från kr. 2.84 till 2.40. Prisfallet beror på förhållandena på den utländska marknaden. Samtidigt ha detaljhandlarna sänkt milutpriset med 50 öre per kilo eller till kr. 3.30 för prima var.

Tuna elektrifieras. Inom den närmaste tiden kommer hela Tuna socken att elektrifieras. Man ämnar börja med Tuna station och Tuna gård samt omkringliggande gårdar. Elektrifieringen gäller såväl kraft som belysning och kommer att utföras av Firma Ernst Sjölanders elektriska byrå, Västerby. Den elektriska energin skall levereras från Hasselöns kvarn. Denna station kommer att ytterligare utvidgas.

Dubbelsjälvmord. En kväll anträdades i Norra Brunnsviken i Stockholm liksom efter förturen vid Livgarvet till häst Karl Oscar Andersson och en kvinnlig bekant till denne. De båda personerna hade tidigare på dagen sammanbundits på ett sätt. Anledningen till dubbelsjälvmordet torde vara att söka i ett kärleksförhållande mellan de båda unga, vilket av en eller annan anledning ej vidare kunde fortgå.

Attitamentlagen skall bestå under ytterligare tre år — det är huvudinnehållet i tre lagutskottets nu avgivna utlåtande över den socialdemokratiska regeringens proposition och de talrika motionerna i ämnet. Andra lagutskottets majoritet tillstyrker sålunda i stort sett regeringens lagförslag. Några lättnader i lagens föreskrifter föreslås dock, såsom ökade möjligheter till övertidsarbete, undantagande för torvbrändare och byggnadsarbetare för jordbrukets behov från lagens bestämmelser osv.

Omkomna sjömän. Svenske konsuln i Lissabon meddelar att svenske sjömannen Otto Wilhelm Håkansson, född 1898, avlidit den 11 febr. 1921 i Fayal och därvid efterlämnat kvarfärdenskap. Enligt underrättelse förmått sjömannen John Ståhlberg, som var född den 4 mars 1892 och senast tillhört besättningen å brittiska ångfartyget "Therese Haymann", ha omkommit med nämnda fartyg, som ej avhört sedan den 3 mars 1915. Bymädlare Ståhlberg efterlämnar ett byres tillgodobehov på beloppet 13.5. Närmare meddelar svenske utrikesdepartementet.

Ankehartiginnan Luise av Baden, drottning Victorias moder, har avlidit. Den hädangångna furstinna var född prinsessa av Preussen, dotter av sedermera kejsar Wilhelm II och hans gemål Augusta, född prinsessa av Sachsen-Weimar-Eisenach. Född i Berlin den 3 december 1858 uppväxt hon vid ett hov, som åtminstone vid denna tid mera präglades av de av modern medförd kulturtraditionerna från Weimar än av den militäriska, som sedan gjorde sig gällande i Berlin. Svenske hovet och de svenska kungliga och furstliga stämorna ha anlagt sex veckors sorg efter ankehartiginnan.

Värmländska bergsmannaföreningen höll på lördagen den 24 april sitt 75-årsmöte i Karlstad. Kabinettskammarherre A. Herlenius, Uddeholm, öppnade förhandlingarna och erinrade bl. a. om de svårigheter, som fortfarande göra sig gällande för industrin. Arbetslöshetens sänkning ha dock medfört en avsevärd nedgång i tillverkningsprierna. Inom järnbruksindustrin råder f. n. livlig efterfrågan. Priserna äro ganska tillfredsställande. Konflikterna bereda dock stora svårigheter för de flesta industrier. Styrelsen omvaldes. En del del föredrag rörande järnhanteringen hölls.

På Gustaf Frödings namnlösa grav på Upsala kyrkogård ämnar Svenska akademien uppläsa en urna som minnevärd. För åttio år sedan hade Svenska akademien sekreterare, dr. E. A. Karlfeldt den 24 april ordnat en fast i akademien högtidssal. Dr. Karlfeldt tecknade i ett ståtligt anförande

hållen av den ensamme, tillbakadragne, men snällfrike Fröding. Efter minnesteatet sjöng fröken Marianne Mörner några Frödingsånger, dr. Ruben Gason Berg citerade två dikter av Fröding, och slutligen sjöng hr Sven Scholander till luta och reciterade några av skaldens mera humoristiska alster.

Ett verkligt bioterra utspelades härom dagen i och utanför Västerås. En herre från landet kom nämligen med sin bil till en reparatör och fick denna lagad. Knappt var arbetet slut, förrän bilägaren hoppade upp i sin bil, satte i gång och försvann i rök och damm, antagligen i tro, att han på så sätt skulle slippa undan betalningen. Men reparatören hade också andra biler inne. Upp i en sådan och i väg efter rymningen, tagande med en poliskonstapel i förbifarten. Så bar det ut efter landsvägarna, men rymningen lyckades man inte inhämta förrän just som denne körde fram till sitt hem. Men då var han också fast. Han slapp inte, förrän han betalade reparationen, sedan reparatören bilfärd fram och tillbaka.

Ett uppträde i By kyrka. By kyrka var söndagen den 22 april skådeplats för ett häftigt uppträde. En 45-årig avlätare vid Byvalla station, August Andersson, vilken tidigare varit dömd för sinnessjukdom, hade på förmiddagen infunnit sig vid Hördals järnvägsstation i akt och mening att medfölja tåget till By och där övervara en konsert i kyrkan. Han blev emellertid avvisad från kyrkan, enär han uppträdde otvunnet med ett gevär och en slidskiv, som han hade med sig. Andersson lyckades emellertid komma in en annan väg, varför polis tillkallades. Vid handgemäng, som då uppstod, tillfogades Andersson polismannen ett djupt knivstugg i ryggen, varför denne måste släppas A. som i den allmänna villervalla lyckades undkomma. Anderssons frihet blev emellertid av kort varighet, ty redan på kvällen infångades han och avfördes till hospitalet i Säter.

Gustaf Vasa-fästigheterna i Strängnäs. Enligt det upptejda programmet för Gustaf Vasa-fästigheterna i Strängnäs den 6 juni kommer konungen, som jämte andra medlemmar av konungafamiljen inbjudits att närvara, att mottagas av stadsfullmäktige och ett hederskompani av Södermans lands regemente. Därefter vidtar en kortare högtidsstund i den s. k. rikssalen i lårverket med tal av biskop Tillman. Härifrån tågar man i procession till domkyrkan, där tal hålles av lektor Fehr. På eftermiddagen besöker konungen Södermans lands regementes kaserner och mottager regementet. Officerskåren ger lunch för de kungliga. Därefter invigas stadens nyanlagda idrottsplats av konungen. Kl. 9 på aftonen anordnas en högtidsfest på Stora torget med sång och musik samt tal av rektor A. Falk.

Präst förtärrat altartjänst i mässkrud och träskor. På Örnö församling vägnar hemställa två av kyrkovårdarna hos k. m. t. att komminister F. Tidström måtte skiljas från befattningen, på grund av förselste och ambetsfel. Bl. a. säges han tre gånger ha uppträtt antydligt vid begravnin-gen. En gång hade han slundat på en gravsten på en sten to meter från begravningsföljt och ätt samt druckit kl. 0 i ur flaskan. En gång hade han förtärrat altartjänst förde maskskrud och träskor. Någon konfession har ej funnits på Örnö sedan sex år tillbaka.

## Norra Sverige.

En tiotrigg till arbetaren J. E. Andersson i Boda, som trots varning för tillgodobehovning i Gul-ländskan såg och kvarn, blev död i mässkrud och massakrerades till egen kändelhet.

En godtemplarveteran. F. Skogvaktaren P. G. Segerdahl i Ljusdal, en av nykterhetsrörelsens mera kända vetera-ner i Norra Hälsingland, tyfde den 24 april 80 år. Hans nykterhetsbana började 1881 och har han alltsedan varit en entusiastisk godtemplare.

Dödsfall. I sitt hem i Tönånger, Holmsveden, avled den 20 april ankan Karin Lingvall, änka efter hemmansägaren Johan Lingvall, Tönånger, i sitt 82-års levnadsår. Den avlidna var sammanlagt till den bekanta skidspärisären Lingvall i Tönånger.

Eldsvåda i Ljusdal. På måndagsmorgonen den 29 april nedbrann hemmansägaren H. Perssons gård i Kallmyr, Ljusdal. Lösoret räddades. Det brinna var försäkrat för 12,000 kronor. Elden torde ha uppstått genom att gnistor från skorstenen antänd spåntaket.

Dödsfall. I sitt 81-åra år har pastor Nils Gabriel Lunell avlidit i Yttermalung. Född i Malung blev den avlidne student i Stockholm och avlade 1871 och 1872 sina teologiska examina i Uppsala samt prästvigdes. På egen begäran erhöi han avsked från präst-ambetet 1877, men återinträdde där 1884.

Enligt vad Handelsledningen i Halmstad har ett nytt teaterhus på plan för en smär inlämnat. Noteringen, som förra veckan sjönk med 15 öre, har nämligen denna vecka nedgått med i ke mindre än 4 öre eller från kr. 2.84 till 2.40. Prisfallet beror på förhållandena på den utländska marknaden. Samtidigt ha detaljhandlarna sänkt milutpriset med 50 öre per kilo eller till kr. 3.30 för prima var.

Konflikten vid flottningarna i Luleå. Älv ha nu blagat, sedan parterna antagit förlikningsmännens, grosshandlare D. Hansen, medlingsförslag. Det nya avtalet träder omedelbart i kraft.

Under arbete vid en timmervinch vid sågen i Överkalix rådde 26-åriga arbetaren A. Lindgren fast i ställman och medfölja till intrumman, där han kländes så illa, att han efter en stund avled. Lindgren var ogift.

Dom i menedsmål. Målet mot de för konkursförbyte och medel tillägnade hemmansägaren J. A. Granqvist och hans söner William och Leo Granqvist i Bräneberg, vilket av Svea hovrätt återförvisats, avdömdes den 22 april av Nederlända tingslägs häradsrätt. J. A. Granqvist dömdes till fyra års straffarbete och sönerna till sex månaders straffarbete vardera.

Kolonisationen i Norrland. Enligt statens kolonisationsnämnd nu till jordbruksministern avgivna berättelse finnas f. n. inom kolonisationsområdena sammanlagt 1,172 personer boende mot 644 vid Årskiftet 1921—22. Under den förlutna femårsperioden har till 1922 års uträkning antagits 508 kolonister, av vilket något över 70 procent voro jordbruksarbetare och resten industrifolk.

Transport av sjuka i flygmaskin. K. m. t. har anvisat högst 15,000 kr. till överstyrelsen för svenska Röda korset såsom bidrag till inköp av ett sjuktransportaeroplan, under vilket art svensk Röda korset bestrider återstående kostnader för aeroplanets inköp samt i fredsrid ordna sjuktransport därmed inom Norrbottens och Västerbottens län utan särskild ersättning vid sådan transport av militära sjuka.

Gävie-Dala järnväg bär sig. Enligt den nu föreliggande styrelseberättelsen för det till trafikförvaltningen i Gäteborg — Dalarna — Gävie hörande Gävie-Dala järnvägsaktiebolag ha trafikinkomsterna under följande uppgitt till 6,594,947 kronor mot 8,203,152 kronor förra året. Av hela trafikförvaltningens överskott för 1922, kronor 5,904,680, äger Gävie-Dala att enligt överskottssumma uppgår 25.76 procent eller kronor 2,947,062.

Syskonen följdes i döden. Den 11 mars i år avled i sitt föräldrahem i Nydala, Umeå, änkefru Sofia Wiklund och för några dagar sedan, hennes syster, änkefru Sofia Wiklund. Medan han stod nedbjud vid en enbaski smalt ett skott, och när han vände sig om, såg han en person med gevär i handen rusa upp från ett balkhåll på ungefär 50 meters avstånd. Personen kände han igen som Nilsson. Hagelskarnen träffade huvudskalligast knäet, ett hagel även huvudet, men på grund av avståndet, förmodade de icke göra någon nämnvärd skada. Nilsson nekade bestämt till brottet.

Rasförsäkring på Vikbolandet. En av Söderköpings Postens korrespondenter på Vikbolandet berättar att i dagarna en Vikbolandsfiska givt livet åt en mulattpojke. Pappan är en neger, vilken tillhörde den i Söderköping i fjol haverande cirkus Viktorin, och vilken, sedan anställningen där upphört, medverkade på en skyttestafett på Vikbolandet. Malinen påstår att den black gentleman var livligt beundrad även av en del av de unga kvinnliga Söderköpings. Korrespondenten slutar med en uppmaning till fastarrangörer att ej engagera dylika herrar till sommarfester. Vårt berömda vikingasläkte kan eljest komma att se otvånigt ut, fruktas här.

Världens största restaurang kan Göteborg skryta av i sommar. Det är utställningens huvudrestaurang, som direkt är inlämnad vid dess chef, direktör Ivar Enckstam, berättat för en inlämnare. Som bevis på lokalsens storkök nämnes, att den kan inrymma hela Hasselbacken, Grand Royal och Cirrus, var till samma terrassservering osv. Omkring 2,500 middagsgäster kunna serveras samtidigt av de 400 köparna. Köket blir ett verkligt ideal med all modern maskinell utrustning, som tänkas kan. Själva spisen har en längd av icke mindre än 25 m. och kylmaskineriet ensamt har gått löst på en summa av 20,000 kr. En intressant nyhet äro de enom amerikanska maskinerna för smörgåsarbröd. En sådan maskin "tillverkar" i en handvändning sex olika sorter kallkuret fornum bröd och smör, sorter och serverar allting på så sätt iordningställas 4,000 smörgåsarbröd i timmen.

Emigrationen till Amerika växer. "Emigrationsfebern tilltagit", heter det. Men vad är emigrationsfebern, frågar "Arbetaren". Och vad är dess orsaker? De samma som de alltid varit. Det är Sveriges styrande och besittande klassers totala oförmåga att förstå, det arbetarna icke kunna leva under de förhållanden, som nu och även fort, existerar i detta land. Att emigrationsströmmen från Sverige varit så stor som fallit varit, har sin orsak just där, att landet icke kunnat bereda en ens tillräckelsevis rimlig bärning åt sina inbyggare. En person lämnar icke sitt land, sin boplatz, där så många minnen och förbindelser med starka band hålla kvar, om icke vägnade skäl därför finnas. Emigrationen är orsakad av de usla förhållanden, som tack vare ett odugligt ekonomiskt system, äro rådande i landet.

Da nu emigrationen äro börjar ta fart, då med varje skandinavisk amerikanskare flera hundretals människor, mest unga, livskraftiga arbetare, lämna landet, ställer man ovillkorligen frågan: Vad är orsaken? Från alla delar av landet rapporteras en ständigt ökad emigration, kontingent efter kontingent passerar, från övre Sverige, Stockholm, och många av dessa emigranter äro personer, som ett halvt liv vigt sig åt socialismens och arbetarrörelsens sak.

Vi ha haft nöjet att räkna många av dessa emigranter och sagt dem om sist sist farväl samt en önskan om lyckan på färden till det forna lyckolandet i fjärran västern, som nu blivit ett del-larvaldets och förtyrskets land. Alla äro medvetna om, att nu skaras intet guld med täljknivar därtill i U. S. A., men hellre taga den hårda kampen där än den menings- och resultatlösa striden här hemma.

Vi räknade även några emigranter från Lappland. De voro mest unga, kraftfulla arbetare, en del, som hade familjer att försörja och icke se sig någon möjlighet att anständigt göra det, andra voro ynglingar, vilka med nuvarande förhållanden icke kunde förförja sig själva, långt mindre tänka på giftermål och bostättning.

Vi kommo i samspråk med några från Porjus, och de skildringar, de lämnade från detta på statens initiativ i ödemarken uppvuxna samhälle, motiverade till fullo, att de skulda "fosterlandets" stoft från sina fötter och söka sin utkomst i främmande land.

Porjus synes vara ett av de samhällen, som mest av alla lida av den nuvarande samhällsminskningen. Icke ens en tiotondel av samhällets manliga arbetsföra medlemmar ha tillfälle att genom eget ordentligt arbete försörja sig och de sina. Staten har lockat till de flesta av detta samhällens invånare, den borde därför ha ett visst ansvar för dessa, som den, med utskikt till härjning, lockat att bosätta sig i ödemarken och vilddyg. Men detta ansvar har staten icke visat sig ha.

Knappt en på hundra ha i innevarande stund ett arbete, med vilket de kunna försörja sig. En del äro anställda vid kraftverket, några vid Lusenens muddringsarbeten, och några sysla ännu vid det nedlagda arbetet vid Harsprånget. Resten äro anställda till fattigvården och nödhjälpsverket vid Jockmockavägen.

Denna väganläggning handhaves — det behövs väl sj omtalas — av Norrlands statsarbeten, och lönerna där utgå med mellan 2.50—3.00 kr. per dag. Ett ganska stort antal av de vid väghygnaderna anställda äro därför nödsakade att anlita fattigvården. Många ha direkt fattigvårdstjänst, andra ha hjälp i en eller annan form, och andra åter ha hyresbidrag.

Ingen ljusning. — Det voro ingenting att tala om, sade en av emigranterna från Porjus, om man blott säge någon ljusning. Men en sådan skönjes inte. Enligt vad jag har mig bekant, är för Porjus vidkommande mer än halva fattigvårdsanslaget förbrukat till understödd redan under första kvartalet. Hela årsanslaget lår vara 108,000 kr., och redan nu har utbetalats 56,000 kr. Vad skall det då bli, när anslaget närmast midsommar tager slut?

Trä, det ginge väl an med det, sade en annan, om man blott blieve behandlad som människa, men det blir ingen arbetare vid Jockmockavägen, och ingen nödhjälpsarbetare över huvud taget. Här gå människor och bana vägar mellan samhällen, som förut ingen eller dålig förbindelse haft med varandra, och utföra i viss mening ett kulturarbete. Men hur behandlas det? Icke nog med att de svaltas, så att de måste gå i den tunga vägen till fattigvården, ej nog med att de få bo i källor, genom våra vägar både sol och måne lyse, ligga i bäddar sida vid sida, vilket är olagligt, till fullo av löse, förstöra av annan byrå och av köld — de betraktas ändå och trots allt såsom mindervärdiga människor, såsom överflödiga. Och det är detta, som är oldidit.

J. A., det är oldidit, sade en tredje. Man står inte ut med det. Helre leva i ett land, där kampen är hård och brutal, men där det är någon mening i den, och där ärlig vilja och energiskt arbete dock till slut får någon lön.

Statens huvudsakliga politiska skapar nöd och arbetslöshet. — Synas då inga tecken till förbättring därpå? sporde vi. Nej, inga, blev svaret. Man talar om att ta upp driften vid småtillskott igen, men det är mest prat. Dock skulle kunna bli arbete där uppe i vildmarken. Det kunde varit arbetet för alla Porjus' innebyggare och fler till om ej staten drevt en sådan huvudsaklig politik. Anslaget vid Harsprånget skulle, med god vilja, kunna fortsättas, men det lades ner. Dock hade det varit ur alla synpunkter bättre att fortsätta arbetet vid Harsprånget och byggt Sveriges största kraftverk än att offra miljoner på onyttiga västuppar — men det är ej att tala om. Vi resa, och vi lämna utan skänkt ett land, som icke kan ge en ärligt strävande arbetare möjlighet att leva av eget arbete.

De synpunkter, emigranterna från platsen ovanför polcirkeln framfört, äro av den art, att de säkerligen tala vid all generaliserat.

En konfessionslös bön. Av Knut Kjellberg.

Strålande sol, låt dina strålar flöda över denna plats och över oss. Väck naturen till blomstrande liv ur den långa vintersömnen och smält ur våra egna hjärtan det, som ännu är hårt och tillfrusit. Låt kärlekens floden välla fram inom oss själva och brusa såsom värbarkarna ute i lunder och dalgrägar. Väck rosur på bleknande kinder, väck hopp i sorgens hjärtan och i förtvivlade sinnen.

Lys över sjo och strand, då dagens flammade fackla, och lys över vägar och stigar, där människorna färdas.

Valfrid Andersson, som var på besök hos sin flästm, Ingrid Håkansson, sköt med ett jaktgevär först flästmän och sedan sig själv. Båda skotten träffade i huvudet och voro ögonblickligen dödande. Andersson var omkring 34 år gammal och hans flästmö 36-årsåldern. Orsaken till dramat synes ha varit svartsjuka.

Ett skelettfynd i Linköping. Delar av ett skelett hittades nyligen vid grävning i Wernerska trädgården å grosshandlare C. O. Johanssons tomt i Linköping. Skelettdelarna ha efter allt att döma legat länge på sin plats. Ett åldrigt päronträd hade grenat ut sina rötter strax ovanför, där kraniet hittades. Trädets livskraft uppskattades efter fallningen till omkring 100 år. Liket måste sålunda ha nedmyllats före den tidpunkt, då detta träd planterades, och torde sålunda efter denna beräkning ha vilat i jorden minst ett sekel.

Amerikafebern i Sandviken fortsätter. Den 24 april avreste från Sandviken till Amerika 8 personer och bogen därpå 6 personer, samtliga Sandvikabor. Fortsättning kommer att följa, enär det är flera personer som redan vidtagit sina förberedelser för den långa färden. Det händer ej så ofta, men det sker dock, att föräldrar hjälpa ett eller flera av sina vuxna barn över till U.S.A. Efter längre eller kortare tid sända dessa pengar till föräldrarna, så att hela den återstående delen av familjen kan resa samma väg. Vid varje avresa till Amerika, isynnerhet numera, mycket folk samlat vid Sandvikens järnvägsstation.

För mordförsök på en arbetare Karl Pettersson, Jämjö, har häktats 22-åriga arbetaren Karl Nilsson från Jordsallta. Pettersson hade en morgon begivt sig från sitt hem för att samla evidens till korgtillagning, varav han för närvarande har sin hängning. Medan han stod nedbjud vid en enbaski smalt ett skott, och när han vände sig om, såg han en person med gevär i handen rusa upp från ett balkhåll på ungefär 50 meters avstånd. Personen kände han igen som Nilsson. Hagelskarnen träffade huvudskalligast knäet, ett hagel även huvudet, men på grund av avståndet, förmodade de icke göra någon nämnvärd skada. Nilsson nekade bestämt till brottet.

Rasförsäkring på Vikbolandet. En av Söderköpings Postens korrespondenter på Vikbolandet berättar att i dagarna en Vikbolandsfiska givt livet åt en mulattpojke. Pappan är en neger, vilken tillhörde den i Söderköping i fjol haverande cirkus Viktorin, och vilken, sedan anställningen där upphört, medverkade på en skyttestafett på Vikbolandet. Malinen påstår att den black gentleman var livligt beundrad även av en del av de unga kvinnliga Söderköpings. Korrespondenten slutar med en uppmaning till fastarrangörer att ej engagera dylika herrar till sommarfester. Vårt berömda vikingasläkte kan eljest komma att se otvånigt ut, fruktas här.

Världens största restaurang kan Göteborg skryta av i sommar. Det är utställningens huvudrestaurang, som direkt är inlämnad vid dess chef, direktör Ivar Enckstam, berättat för en inlämnare. Som bevis på lokalsens storkök nämnes, att den kan inrymma hela Hasselbacken, Grand Royal och Cirrus, var till samma terrassservering osv. Omkring 2,500 middagsgäster kunna serveras samtidigt av de 400 köparna. Köket blir ett verkligt ideal med all modern maskinell utrustning, som tänkas kan. Själva spisen har en längd av icke mindre än 25 m. och kylmaskineriet ensamt har gått löst på en summa av 20,000 kr. En intressant nyhet äro de enom amerikanska maskinerna för smörgåsarbröd. En sådan maskin "tillverkar" i en handvändning sex olika sorter kallkuret fornum bröd och smör, sorter och serverar allting på så sätt iordningställas 4,000 smörgåsarbröd i timmen.

Emigrationen till Amerika växer. "Emigrationsfebern tilltagit", heter det. Men vad är emigrationsfebern, frågar "Arbetaren". Och vad är dess orsaker? De samma som de alltid varit. Det är Sveriges styrande och besittande klassers totala oförmåga att förstå, det arbetarna icke kunna leva under de förhållanden, som nu och även fort, existerar i detta land. Att emigrationsströmmen från Sverige varit så stor som fallit varit, har sin orsak just där, att landet icke kunnat bereda en ens tillräckelsevis rimlig bärning åt sina inbyggare. En person lämnar icke sitt land, sin boplatz, där så många minnen och förbindelser med starka band hålla kvar, om icke vägnade skäl därför finnas. Emigrationen är orsakad av de usla förhållanden, som tack vare ett odugligt ekonomiskt system, äro rådande i landet.

Da nu emigrationen äro börjar ta fart, då med varje skandinavisk amerikanskare flera hundretals människor, mest unga, livskraftiga arbetare, lämna landet, ställer man ovillkorligen frågan: Vad är orsaken? Från alla delar av landet rapporteras en ständigt ökad emigration, kontingent efter kontingent passerar, från övre Sverige, Stockholm, och många av dessa emigranter äro personer, som ett halvt liv vigt sig åt socialismens och arbetarrörelsens sak.

Vi ha haft nöjet att räkna många av dessa emigranter och sagt dem om sist sist farväl samt en önskan om lyckan på färden till det forna lyckolandet i fjärran västern, som nu blivit ett del-larvaldets och förtyrskets land. Alla äro medvetna om, att nu skaras intet guld med täljknivar därtill i U. S. A., men hellre taga den hårda kampen där än den menings- och resultatlösa striden här hemma.

Vi räknade även några emigranter från Lappland. De voro mest unga, kraftfulla arbetare, en del, som hade familjer att försörja och icke se sig någon möjlighet att anständigt göra det, andra voro ynglingar, vilka med nuvarande förhållanden icke kunde förförja sig själva, långt mindre tänka på giftermål och bostättning.

Vi kommo i samspråk med några från Porjus, och de skildringar, de lämnade från detta på statens initiativ i ödemarken uppvuxna samhälle, motiverade till fullo, att de skulda "fosterlandets" stoft från sina fötter och söka sin utkomst i främmande land.

Porjus synes vara ett av de samhällen, som mest av alla lida av den nuvarande samhällsminskningen. Icke ens en tiotondel av samhällets manliga arbetsföra medlemmar ha tillfälle att genom eget ordentligt arbete försörja sig och de sina. Staten har lockat till de flesta av detta samhällens invånare, den borde därför ha ett visst ansvar för dessa, som den, med utskikt till härjning, lockat att bosätta sig i ödemarken och vilddyg. Men detta ansvar har staten icke visat sig ha.

Knappt en på hundra ha i innevarande stund ett arbete, med vilket de kunna försörja sig. En del äro anställda vid kraftverket, några vid Lusenens muddringsarbeten, och några sysla ännu vid det nedlagda arbetet vid Harsprånget. Resten äro anställda till fattigvården och nödhjälpsverket vid Jockmockavägen.

Denna väganläggning handhaves — det behövs väl sj omtalas — av Norrlands statsarbeten, och lönerna där utgå med mellan 2.50—3.00 kr. per dag. Ett ganska stort antal av de vid väghygnaderna anställda äro därför nödsakade att anlita fattigvården. Många ha direkt fattigvårdstjänst, andra ha hjälp i en eller annan form, och andra åter ha hyresbidrag.

Ingen ljusning. — Det voro ingenting att tala om, sade en av emigranterna från Porjus, om man blott säge någon ljusning. Men en sådan skönjes inte. Enligt vad jag har mig bekant, är för Porjus vidkommande mer än halva fattigvårdsanslaget förbrukat till understödd redan under första kvartalet. Hela årsanslaget lår vara 108,000 kr., och redan nu har utbetalats 56,000 kr. Vad skall det då bli, när anslaget närmast midsommar tager slut?

Trä, det ginge väl an med det, sade en annan, om man blott blieve behandlad som människa, men det blir ingen arbetare vid Jockmockavägen, och ingen nödhjälpsarbetare över huvud taget. Här gå människor och bana vägar mellan samhällen, som förut ingen eller dålig förbindelse haft med varandra, och utföra i viss mening ett kulturarbete. Men hur behandlas det? Icke nog med att de svaltas, så att de måste gå i den tunga vägen till fattigvården, ej nog med att de få bo i källor, genom våra vägar både sol och måne lyse, ligga i bäddar sida vid sida, vilket är olagligt, till fullo av löse, förstöra av annan byrå och av köld — de betraktas ändå och trots allt såsom mindervärdiga människor, såsom överflödiga. Och det är detta, som är oldidit.

J. A., det är oldidit, sade en tredje. Man står inte ut med det. Helre leva i ett land, där kampen är hård och brutal, men där det är någon mening i den, och där ärlig vilja och energiskt arbete dock till slut får någon lön.

Statens huvudsakliga politiska skapar nöd och arbetslöshet. — Synas då inga tecken till förbättring därpå? sporde vi. Nej, inga, blev svaret. Man talar om att ta upp driften vid småtillskott igen, men det är mest prat. Dock skulle kunna bli arbete där uppe i vildmarken. Det kunde varit arbetet för alla Porjus' innebyggare och fler till om ej staten drevt en sådan huvudsaklig politik. Anslaget vid Harsprånget skulle, med god vilja, kunna fortsättas, men det lades ner. Dock hade det varit ur alla synpunkter bättre att fortsätta arbetet vid Harsprånget och byggt Sveriges största kraftverk än att offra miljoner på onyttiga västuppar — men det är ej att tala om. Vi resa, och vi lämna utan skänkt ett land, som icke kan ge en ärligt strävande arbetare möjlighet att leva av eget arbete.

De synpunkter, emigranterna från platsen ovanför polcirkeln framfört, äro av den art, att de säkerligen tala vid all generaliserat.

En konfessionslös bön. Av Knut Kjellberg.

Strålande sol, låt dina strålar flöda över denna plats och över oss. Väck naturen till blomstrande liv ur den långa vintersömnen och smält ur våra egna hjärtan det, som ännu är hårt och tillfrusit. Låt kärlekens floden välla fram inom oss själva och brusa såsom värbarkarna ute i lunder och dalgrägar. Väck rosur på bleknande kinder, väck hopp i sorgens hjärtan och i förtvivlade sinnen.

Lys över sjo och strand, då dagens flammade fackla, och lys över vägar och stigar, där människorna färdas.

## CANADIAN PACIFIC STEAMSHIPS LIMITED

Tag över edra släktingar från Europa till Canada NU. Alla taxor från Europa till Västra Canada hava nyligen reducerats \$10.00. Köp biljetter i förväg här och se till att de bära namnet: CANADIAN PACIFIC ANGARE. Vi ha ångare som segla från Hamburg, Antwerpen, Cherbourg, Liverpool, Southampton, Glasgow och Havre direkt till Canada. Vi ha våra egna kontor i de förnämsta städerna i kontinentala Europa, inklusive Kristiania, Köpenhamn, Göteborg, Malmö, Stockholm och Trondhjem. Vi äro villiga att hjälpa eder med de nödiga arrangemangen. För vidare upplysningar tillskriv W. C. CASEY, General Agent, Canadian Pacific Steamships, 364 Main Street, Winnipeg, Man. P. M. Dahl Steamship Agency, 325 Logan Ave. Winnipeg, Man.

NEDSÄTTA PRISER PÅ FÖRSKOTTSBETALDA BILJETTER. CUNARD AND ANCHOR-DONALDSON LINJERNA. Gör intet misstag — köp biljetter för edra vänner och släktingar i det gamla landet, eller närvar vid den stora utställningen i Göteborg. Tillförsäkra er om det bästa utan högre kostnad. Köp edra biljetter hos de gamla pålitliga CUNARD & ANCHOR-DONALDSON LINJERNA, så välkända för de skandinaviska folken. Våra kontor i Sverige och alla europeiska länder skola gärna